

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ સ્થિત ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૬૭૬૩ / ૨૦૧૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જી.આર. ઉધવાણી

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે?	
---	--	--

૨	પત્રકારને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	
૩	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રીઓ ચુકાદાની યોગ્ય નકલ જોવા માંગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ પણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	

=====

ગુજરાત રાજ્ય માર્ગ પરિવહન નિગમ....અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

દેવશીભાઈ કે. મહેતા અને ૧....સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

શ્રી એચ.એસ. મુનશા, વકીલ: અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફે.

શ્રી મુકેશ એચ. રાઠોડ, વકીલ: સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફે.

સામાવાળા(ઓ) નં. ૨: નોટિસ બજવણી થઈ ગયેલ છે.

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જી.આર. ઉધવાણી

તારીખ: ૦૮/૦૩/૨૦૧૭

મૌખિક ચુકાદો

અરજદાર, ગુજરાત રાજ્ય માર્ગ પરિવહન નિગમ, આ કોર્ટ સમક્ષ ૩૧.૭.૨૦૧૫ ના રોજ ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ, (આઈ.ટી) નં. ૧૧/૨૦૦૬ના સંદર્ભમાં આપવામાં આવેલા એવોર્ડને પડકારી રહ્યા છે, જેમાં બે વિભાગીય અપીલ અધિકારક્ષેત્રમાં બદલાયેલ દંડના આદેશને ભવિષ્યમાં બે ઇન્કીમેન્ટના સ્ટોપેજ દ્વારા બદલવામાં આવ્યો છે અને અરજદારને અલગ રકમ ચૂકવવાનો નિર્દેશ જારી કરવામાં આવ્યો છે.

૨. હરીફ પક્ષોના વિદ્વાન વકીલની મદદથી આ કોર્ટે વાંધાજનક ચુકાદો અને ચુકાદો તેમજ સંબંધિત વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આધાર રાખેલી અન્ય સામગ્રીનો અભ્યાસ કર્યો છે.

૩. કેસની હકીકતોની જાહેરાત કરતા પહેલા, આ કોર્ટ શિસ્ત સત્તાવાળાઓ દ્વારા પૂછપરછ કરવામાં અને મજૂર કાયદા હેઠળ ન્યાયિક અથવા અર્ધ ન્યાયિક મંચો દ્વારા રોજગાર સમાપ્તિ સિવાયની સજાઓમાં દખલગીરીની હદ અને અવકાશ અંગે કાયદાના સુસ્થાપિત પ્રસ્તાવને પુનરાવર્તિત કરી શકે છે. તે સ્થાપિત કાનૂની સ્થિતિ છે કે જો તે તેના કર્મચારીઓને ગેરવર્તણૂક કરતા જોશે તો તેના વિષયો સાથે વ્યવહાર કરવો તે શિસ્ત સત્તાવાળાનો સંપૂર્ણ વિવેકબુદ્ધિ છે. આ સંદર્ભમાં

શિસ્ત સત્તાવાળાની શક્તિ પર કોઈ બંધન મૂકી શકાતું નથી. તે પણ એક સ્થાપિત કાનૂની સ્થિતિ છે કે શિસ્ત સત્તાવાળાએ તેના કર્મચારીને ગેરવર્તણૂક માટે દોષિત ઠેરવવા પર યોગ્ય સજા પસંદ કરવી જોઈએ, જે કાયદા હેઠળ માન્ય હોઈ શકે છે અને ન્યાયિક અથવા અર્ધ ન્યાયિક મંચો સજાને બદલી શકતા નથી સિવાય કે જ્યાં સજા ગેરવર્તણૂકથી એટલી અપ્રમાણસર હોવાનું જણાય કે તે તેના અંતરાત્માને હચમચાવે છે. તેવી જ રીતે, ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૧૧એ માં સૂચવ્યા સિવાય, ન્યાયિક મંચો અથવા અર્ધ ન્યાયિક સત્તાવાળાઓ શિસ્ત સત્તાવાળા દ્વારા આપવામાં આવેલા તારણો પર અપીલ કરી શકતા નથી; ન્યાયિક અથવા અર્ધ-ન્યાયિક મંચો દ્વારા પણ આધાર રાખેલી સામગ્રીની પર્યાપ્તતાનો પ્રશ્ન ઉઠાવી શકાતો નથી. સ્વીકાર્ય પુરાવા દ્વારા સમર્થિત તથ્યોની એક સાથે શોધ કરવામાં આવે ત્યારે ન્યાયિક અથવા અર્ધ-ન્યાયિક મંચો પણ દખલ કરશે નહીં. એ પણ કાનૂની સ્થિતિ સ્થાપિત છે કે જ્યાં તપાસ ગેરકાયદેસર અથવા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતનું ઉલ્લંઘન કરતી હોવાનું દર્શાવવામાં આવે અથવા ગુનેગારના હિતને નુકસાન પહોંચાડતી હોય અથવા વિકૃત હોય અથવા પુરાવાનો અભાવ હોય અથવા શિસ્ત તપાસ હાથ ધરવા માટે સત્તાનો અભાવ હોય વગેરે ત્યાં તપાસ/સજામાં દખલ અનિવાર્ય રહેશે. આ યાદી સંપૂર્ણ નથી અને ફક્ત ઉદાહરણરૂપ છે.

૪. એવા કિસ્સાઓ હોઈ શકે છે કે જ્યાં શિસ્ત સત્તાવાળા પાસે તપાસ કરવા માટે બિલકુલ સામગ્રી ન હોય અથવા તેની પાસે ગુનેગારના દોષને બદલે તેની નિર્દોષતા તરફ નિર્દેશ કરતી સામગ્રી હોઈ શકે. પ્રશ્ન એ છે કે શું આવા કિસ્સાઓમાં શિસ્ત સત્તાવાળા ઉપરોક્ત ઉદ્દેશિત રક્ષણ અથવા તેની કાર્યવાહી સામે પ્રતિરક્ષાનો દાવો કરી શકે છે, જો તપાસ તપાસને યોગ્ય ઠેરવતા કોઈ સામગ્રીના અભાવે હાથ ધરવામાં આવે છે. શું તપાસને એ આધાર પર મહાભિયોગ કરી શકાય છે કે સત્તાવાળા પાસે તેની શરૂઆતને યોગ્ય ઠેરવવા માટે કોઈ સામગ્રી નહોતી – આ પ્રશ્નનો જવાબ આ કેસના તથ્યોના પ્રકાશમાં આપવો જરૂરી છે.

૫. કેસની હકીકતો જોતાં, એવું લાગે છે કે પ્રતિવાદી નંબર ૧ નો કર્મચારી અરજદાર સાથે ડ્રાઈવર તરીકે કાર્યરત હતો. ૮.૬.૧૯૯૭ ના રોજ રાજ્ય પરિવહન નિગમ બસ ("ટૂંકમાં એસટી બસ") ચલાવતી વખતે, તે ગોતા જંકશન, એસજી હાઈવે પરથી પસાર થઈ રહ્યો હતો. અરજદારને સુપરત કરાયેલા અહેવાલમાં કેસની હકીકતો પ્રગટ થાય છે તેમ; તે સમયે ટ્રક ખોટી બાજુથી ખૂબ જ ઝડપે આવી હતી. ટ્રક ખોટી બાજુએ હતી તે હકીકત નીચેની કોર્ટ સમક્ષની કાર્યવાહીમાં એક્ઝ. ૧૩ માં રજૂ કરાયેલ અરજદારના અહેવાલમાંથી સાબિત થાય છે અને અરજદારનો કેસ એ નથી કે ટ્રક ખોટી બાજુથી આવી ન હતી. એક્ઝ. ખાતે રજૂ કરાયેલ એસટી બસમાં મુસાફરી કરી રહેલા એક મુસાફરોનું નિવેદન. ટ્રિબ્યુનલમાં

૧૮મીએ જાહેર કર્યું કે ગોતા, એસજી હાઇવેના બાગરા ક્લબ ખાતે, એક ટ્રક બેદરકારીપૂર્વક ખૂબ જ ઝડપે આવી હતી અને એસટી બસ ડ્રાઇવરે અકસ્માત ટાળવા માટે પોતાનું વાહન રસ્તાની ડાબી બાજુ ખસેડ્યું હતું, પરંતુ ટ્રક ડ્રાઇવરે વધુ પડતી ઝડપે એસટી બસના ડ્રાઇવર બાજુ પર તેના ટ્રકને ટક્કર મારી હતી જેના કારણે એસટી બસને નોંધપાત્ર નુકસાન થયું હતું અને તે રસ્તાની ડાબી બાજુના ખાડામાં ફસાઈ ગઈ હતી. નોંધનીય છે કે અકસ્માતનું આ સંસ્કરણ સ્વતંત્ર વ્યક્તિના મોંમાંથી આવ્યું હતું. પૂછપરછ દરમિયાન પ્રતિવાદી કામદારે પણ તેના નિવેદનમાં લગભગ સમાન વાર્તાનો પુનરાવર્તન કર્યું હતું. તેણે સમજાવ્યું હતું કે તેણે એસટી બસને ડાબી બાજુ ખસેડી હતી અને અકસ્માત ટ્રકચાલક દ્વારા થયો હતો. આમ પ્રતિવાદી કામદારના નિવેદનને સ્વતંત્ર મુસાફર તરફથી સંપૂર્ણ સમર્થન મળ્યું હતું. આની વિરુદ્ધ, ડિવિઝનલ મેનેજર અથવા ડેપો મેનેજરના અહેવાલને શિસ્ત અધિકારી દ્વારા ભારાંક આપવામાં આવ્યો હતો; જેમાં તેઓએ જણાવ્યું હતું કે બંને બાજુના ડ્રાઇવરો બેદરકારીભર્યા હતા. દલીલ એ છે કે વરિષ્ઠ ડેપો મેનેજરે સ્થળની મુલાકાત લીધી હતી અને ત્યારબાદ ઉપરોક્ત નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યા હતા. અરજદારના વિદ્વાન વકીલ એ વાત રજૂ કરવામાં અસમર્થ છે કે સંબંધિત સમયે ઘટના સ્થળે હાજર ન રહેલા બે અધિકારીઓનો દાવો રેકૉર્ડ પરના અન્ય સ્પર્ધાત્મક નિવેદન કરતાં કેવી રીતે વધુ સારો હતો. જ્યારે બે અધિકારીઓનો દાવો ફક્ત એક નબળો દાવો હતો, ત્યારે

ઉપર વર્ણવેલ બીજો દાવો સ્વતંત્ર સામગ્રી દ્વારા સમર્થિત વજનદાર નિવેદન હતો.

૬. વિભાગીય તપાસનો હેતુ દોષિત ગુનેગારની જવાબદારી નક્કી કરવાનો છે. જો નિયમો અને નિયમોમાં કારણદર્શક નોટિસ, ચાર્જશીટ અને અન્ય પ્રક્રિયાઓનું પાલન કરવાનું વિચારવામાં આવે છે, તો એ કહેવાની જરૂર નથી કે શિસ્ત સત્તાવાળાએ ગુનેગાર સામે આરોપ મૂકવા માટે જે મૂર્ત સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો છે તે દર્શાવવી જોઈએ. દેખીતી રીતે, આવી મહત્વપૂર્ણ વિભાગીય તપાસની ગેરહાજરીમાં તે વાજબી રહેશે નહીં. તેવી જ રીતે, જો બે સંસ્કરણો હોય; એક વિભાગીય તપાસથી દૂર રહેવાનું સમર્થન કરે છે અને બીજું માત્ર એક નાનું સંસ્કરણ, તો શિસ્ત સત્તાવાળાને વિપરીત વજનદાર સંસ્કરણને અવગણીને વિભાગીય તપાસ કરવા માટે પોતાને સમજાવવામાં વાજબી રહેશે નહીં. વિભાગીય તપાસ કરવા માટે વાજબીતાના અભાવમાં, વિભાગીય તપાસ શરૂ કરવી એ ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૪ અને ૧૬ માટે સંવેદનશીલ રહેશે.

૭. વિગતવાર દર્શાવ્યા મુજબ, તાત્કાલિક કેસમાં વિભાગીય તપાસ શરૂ કરવા માટે ફક્ત ડેપો મેનેજર/ડિવિઝનલ મેનેજરના એવા નિવેદનો જ મહત્વપૂર્ણ હતા કે "બંને ડ્રાઇવરો બેદરકાર હતા"; પ્રથમ દ્રષ્ટિએ આવા દાવાને યોગ્ય ઠેરવતા

કોઈ પુરાવા નહોતા. આવો દાવો ઉપરોક્ત ફક્ત ૫ માં દર્શાવેલ ગંભીર દલીલોની વિરુદ્ધ હતો જે તપાસ હાથ ધરવાથી રોકવામાં મદદ કરે છે. અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ભારપૂર્વક પુનરાવર્તિત કરવામાં આવ્યું છે કે અકસ્માતમાં છ મુસાફરોએ પોતાનો જીવ ગુમાવ્યો હતો અને ૧૧ મુસાફરો ઘાયલ થયા હતા. એવું લાગે છે કે શિસ્ત સત્તાવાળાઓએ પ્રતિવાદી કામદાર સામે તપાસ કરવાનો નિર્ણય લેતા પહેલા અન્ય સંબંધિત તથ્યોનું ઉદ્દેશ્યપૂર્વક વિશ્લેષણ કર્યા વિના ઉપરોક્ત એકમાત્ર હકીકતથી દૂર રહી ગયા હતા. જ્યારે આવા તથ્યો મૃતકો અથવા ઘાયલો પ્રત્યે સહાનુભૂતિ પેદા કરી શકે છે, કાયદાએ પોતાનો રસ્તો અપનાવવો જોઈએ અને આવી સહાનુભૂતિ પર આધાર રાખી શકાય નહીં. ખોટું થયું હોઈ શકે છે પરંતુ ખોટા કર્તાને સજા કરવા માટે, તેની વિરુદ્ધ સામગ્રી હોવી જોઈએ.

૮. ઉપરોક્ત સંજોગોમાં, ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલે જે વાંધાજનક ચુકાદા અને ચુકાદામાં કોઈ દોષ શોધી શકાય નહીં જેમાં પ્રતિવાદી કામદાર સામેના આરોપો વાજબી શંકાથી આગળ સાબિત થયા ન હતા. જોકે, ટ્રિબ્યુનલે એવો અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યો હતો કે પ્રતિવાદી કામદારે તેની ફરજો નિભાવવામાં બેદરકારી દાખવી હતી. કારણ કે આ કોર્ટ ફક્ત નોકરીદાતા દ્વારા દાખલ કરાયેલી અરજી સાથે સંબંધિત છે, કામદાર દ્વારા નહીં, તેથી કોઈપણ અભિપ્રાય વ્યક્ત કર્યા વિના ઉપરોક્ત પાસાને ત્યાં જ છોડી દેવાનું યોગ્ય માનવામાં આવે છે.

૯. ઉપરોક્ત સંજોગોમાં, આ કોર્ટ વાંધાજનક ચુકાદા અને ચુકાદામાં દખલ કરવાનું કોઈ કારણ શોધી શકતી નથી. તેથી, અરજી નિષ્ફળ જવી જોઈએ અને ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ આપ્યા વિના તેને રદ કરવાનો આદેશ આપવામાં આવે છે. નોટિસ રદ કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ જી.આર. ઉધવાણી)

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.